

But rather from אלא מסיפא זה אומר כולה שלי וזה אומר חציה שלי – the end; this one claims חציה שלי and this one claims כולה שלי

OVERVIEW

The המגביה מציאה לחבירו קנה states that חמא בר רמי derives the ruling of זה אומר כולה שלי וזה אומר חציה שלי from the case in the משנה where משנה ח' is superfluous and the המלך"ח mentions it in order to teach us the ruling. Concerning this proof from חציה שלי there are two גירסאות whether we are גורס the הא תו or not. גירסאות תוספות explains the גמרא according to both.

אית דלא גרסי הכא הא תו למה לי¹ –

There are those who are not גורס here, 'why do we even need this'. The reason they are not לי למה הא תו, is -

דמשנה גופה קא דייק דקאמר חציה שלי והיינו שהגביה עם חבירו –

Because we can infer (that המלך"ח) from the משנה itself, where he claims half is mine; meaning that he picked it up together with his friend -

ולפי דבריו לא יטול כלום² –

So according to his claim he should receive nothing if we maintain המגביה, we must therefore conclude -

אלא ודאי מגביה מציאה לחבירו זכה –

That rather by לחבירו מציאה, his friend certainly acquires the מציאה. This explains why the חציה שלי is קונה, since they both picked it up for each other.

גמרא cites the continuation of the תוספות:

ופריך ממאי דבמציאה דלמא במקח וממכר³ –

And the גמרא challenges this proof; how do we know that the case of זה אומר חציה שלי is discussing a מציאה, perhaps it is discussing מו"מ where מו"מ by לאחריני?! [There is no חב' by לאחריני?!] is irrelevant?!

תוספות comments on this challenge:

¹ The phrase לי למה הא תו indicates that we cannot derive המלך"ח directly from this ruling, but rather we can derive it only from the fact that this case is superfluous.

² המגביה מציאה לחבירו לא קנה חבירו presumably maintains that if the ruling is that חמא בר רמי, then we will not say דזכי לנפשיה זכי נמי לחבירי, but rather that neither are זוכה.

³ It would seem that if (we know for certain that) מו"מ חציה שלי is concerning מו"מ we could not derive מיתורא since we are not discussing מציאה and הגביה לחבירו. There may be a question what is the דמתני' המלך"ח, but it still will not allow us to derive המלך"ח. See footnotes # 6&7.

והוא הדין דהוה מצי למדחי דהא דאמר חציה שלי –

And the גמרא could have just as well rejected this proof (without resorting to מו"מ) by arguing that when he claims חציה שלי it means –

– כגון דאמר תפסתיה חציה בידי⁴ או הגבהתיה כולה לקנות חציה –

For instance that he claims I seized half of the טלית in my hand, or he may claim I picked up the טלית entirely in order to acquire (only) half. In either of these cases we could not prove that המלק"ח. The reason the גמרא did not give these answers is because –

– אבל עדיין היה מדקדק מיתורא דמתניתין⁵ –

He nevertheless could still infer מהשנה from the extra המלק"ח –

– לכך דחי ליה דאפילו מיתורא אינו יכול לדקדק⁶ –

Therefore he rejected it in such a manner that it cannot be inferred even from its being extra.

– ולספרים דגרסי הא תו למה לי –

And according to those text that do read 'הא תו למה לי', seemingly why does the גמרא mention תורא when we can derive it as מגופא דמתניתין stated previously –

replies: תוספות

– יש לומר דמשום דמגופא דמתניתין לא מצי למידק⁷ כדפרישית –

One can say that we cannot infer מהמלק"ח as I explained that the משנה may be discussing where he grasps half the טלית or picked it all up to be קונה half, where there is no מציאה לחבירו.

asks: תוספות

– אך קשה⁸ אמאי קאמר דלמא במקח וממכר אפילו מיירי במציאה מצי לדחויי כדדחי –
However there is a difficulty; why does the גמרא respond that 'perhaps we are discussing מו"מ', even if we are discussing מציאה we can reject this

⁴ When he actually holds half the טלית in his hand he is קונה without resorting to המלק"ח. See the גמרא previously on א,ז that each one takes מגעת שידו. He is not holding on to half the טלית now (for then he would (presumably receive it), but rather he claims that when he picked it up he was holding half the טלית (see 'Thinking it over').

⁵ There is seemingly no point in teaching us the rule of חציה שלי; it is similar to חולה שלי. The only purpose would be to teach us המלק"ח (since we are discussing מציאה).

⁶ Perhaps תוספות means that by saying we are discussing מו"מ we cannot derive מהמלק"ח. See footnote # 3.

⁷ According to this גירסא, we derive מהמלק"ח from תורא. The גמרא then rejects the proof because מו"מ; indicating that if the משנה is discussing מו"מ we cannot derive מהמלק"ח even from תורא. See footnote # 3.

⁸ This question is only if we are לי למה לי, גורס הא תו למה לי, for then we are deriving it by asking that the משנה is superfluous (if it does not teach us המלק"ח), so why do you answer that the משנה is discussing מו"מ, how does that solve the problem that the משנה is superfluous?! The only answer is that מו"מ is not superfluous since it teaches us משיב אבידה. We could have said right away that מציאה is not תורא since it teaches us משיב אבידה. However if we derive it from גופא דמתניתין then we understand why the גמרא first answered דילמא (מהר"ם שי"ף and תוספות הרא"ש, מהרש"א), since that is a simple answer without complications.

proof, as the גמרא ultimately rejects it?

answers: תוספות

ויש לומר בדוחק ממאי דבמציאה –

And one can attempt to answer (with difficulty) that indeed this is what the גמרא means when it retorts, 'how do you know we are discussing

מציאה'. – דלהכי לא מוקמת במקח וממכר משום דלא משכחת חידוש –

For most probably you assume that we cannot establish this case by מו"מ since there is no novelty in that case, and therefore you assume we are discussing מציאה, for -

אלא במגביה מציאה לחבירו –

Only by מציאה is there a חידוש of קנה חבירו but this is not so –

כי נמי איירי במקח וממכר יש חידוש דלא נימא משיב אבידה הוא –

For even if the משנה is discussing a case of מו"מ there is also a חידוש that we do not consider him a משיב אבידה -

והוא הדין אם מיירי במציאה לא יוכל להוכיח כלום:

But in truth even if the משנה is concerning מציאה nothing can be proven for the חידוש is that he is not a משיב אבידה.

SUMMARY

Some understand that the proof from חציה שלי is from the משנה itself; while others claim there is no proof from the משנה proper rather from 'יתורא דמתני'.

THINKING IT OVER

says we could have maintained that the one who claims חציה שלי is really claiming that he was holding half in his hand.⁹ If we would maintain why would he be believed to claim that he was holding on to half initially?¹⁰ [Why could not have תוספות explained that we cannot derive it from the יתורא, because the משנה found it necessary to teach us this rule in order that we should not think that he is not believed to claim חציה בידי (as in this question)?]

⁹ See footnote # 4.

¹⁰ See מעין החכמה and אמ"ה # 114.